

Viite

Asia

Maailmanpankin Venäjän kestävä metsätalouden projekti on käynnistynyt

Asiasanat VENÄJÄ, KESTÄVÄ METSÄTALOUS

Hoitaa UM ITÄ-22

Hoitaa UE MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-20; ITÄ-21; ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-10

BER; PIE

KTM; MET; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY;

MMM/MEO; MTK; SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS; YM; YM/ALO; YM/KVY

Pitkään valmisteltu Maailmanpankin lainalla rahoitettava Venäjän metsien kestävä käytön projekti on käynnistynyt. Projektin aloitusseminaari järjestettiin Moskovan lähellä Zvenigorodissa 30.10-01.11.2002.

Projekti tukee Venäjän metsästrategioiden uudistamista ja tulee tekemään yhteistyötä muiden metsäprojektien kanssa.

Projektin kuvaus

Projekti jakaantuu kahteen pääkomponenttiin: metsähallinnon perusteiden kehittäminen ja metsäteollisuusyritysten johtamisen ja hallinnon kehittäminen. Lisäksi oman komponenttinsa muodostavat projektin koordinaatio ja hallintopalvelut. Projektin pilot-alueita ovat Habarovskin ja Krasnojarskin piirit sekä Leningradin alue. Alueiden sisällä on valittu pilot-leshoosit ja yritykset. Myös muiden alueiden osallistuminen projektiin on mahdollista. Projekti käynnistyi virallisesti maaliskuussa 2002. Projektiorganisaatio on perustettu ja vuoden 2002 toimintasuunnitelma sekä budjetti on hyväksytty. Maailmanpankista projektin johtajana toimii **G. Dieterle** ja venäläinen johto on luonnonvaraministeriössä.

Projektin pääkomponentit jakaantuvat seuraaviin alakomponentteihin:

Komponentti A. Metsähallinnon perusteiden kehittäminen (43.5 MUSD)

- metsäpolitiikan uudistaminen
- metsätalouden suunnittelu ja tietojärjestelmät
- metsänsuojelu
- metsänhoito
- tulosten soveltaminen muilla alueilla

Komponentti B. Metsäteollisuusyritysten johtamisen ja hallinnon kehittäminen (27.9 MUSD)

- yritysten johtajien ja asiantuntijoiden koulutus
- non-wood tuotannon kehittäminen

Komponentti C. Projektin koordinaatio ja hallintopalvelut (2.9 MUSD)

Aloitusseminaari

Aloitusseminaariin oli kutsuttu projektiin osallistuvien lisäksi kansalaisjärjestöjen ja muiden Venäjällä toimivien metsäprojektien edustajia. Valtion hallinnosta mukana oli luonnonvaraministeriön, teollisuus- tiede- ja teknologiaministeriön sekä taloudellisen kehityksen ja kaupan ministeriön edustajia. Enimmillään osallistujia oli noin 100 henkilöä. Seminaarin tavoitteena oli antaa yleistä informaatiota projektista, suunnitella vuoden 2003 toimintaa, pohtia projektin suhdetta metsäsektorin kehittämisstrategioihin ja muihin projekteihin sekä tarkastella osallistuvien alueiden täsmentäviä esityksiä. Projektin esittelyyn kuuluivat myös osallistuvien alueiden tilannekatsaukset. Muut toimivat metsäprojektit esiteltiin. Ryhmätöinä pohdittiin pääkomponentin A alakomponenttien tavoitteiden täsmentämistä. Projektiin osallistuvat käsittelevät yksityiskohtaisemmin hankintoja ja taloushallintoa.

Myös Maailmanpankin käynnistymässä oleva siirtymätalouksien metsähallinnon selvitys esiteltiin. Tavoitteena on analysoida sekä siirtymätalouksia että läntisen Euroopan maita optimaalisen metsätalouden hallintomallin löytämiseksi siirtymätalouksille.

Muut Venäjällä toimivat metsäprojektit

Seminaarissa esiteltiin seuraavat Venäjällä toimivat metsäprojektit, joilla on liittymäkohtia Maailmanpankin projektiin:

Priluzen mallimetsä Komin tasavallassa: Projektia rahoittaa Sveitsin kehitysyhteistyövirasto SDC. WWF on johtanut projektin toteutusta 1996-2002 ja jaksolla 2002-2005 johdosta vastaa säätiö "Hopeinen taiga". Viime aikoina projekti on selvitelty mm. metsien taloudellisen saavutettavuuden laskentaa.

Pihkovan alueen mallimetsä: Projektia rahoittavat WWF ja Stora Enso. Kohdetta pidetään muuallekin soveltamiskelpoisena Luoteis-Venäjän intensiivisen metsätalouden mallina. Esimerkkejä pitkälle viedyistä kehittämisaiheista ovat alue-ekologinen suunnittelu ja vaihtoehtoiset pitkän aikavälin puuston kehityslaskelmat.

Gassinskin mallimetsä Habarovskin piirissä: Venäjän ensimmäinen mallimetsä perustettiin vuonna 1994. Hanketta rahoittaa Kanadan kehitysyhteistyövirasto CIDA ja se sisältää jokseenkin samat toimintaelementit kuin Maailmanpankin projekti.

Forest-projekti: USAID:n rahoittama projekti toimii viiden subjektin alueella Krasnojarskista Sahalinille jaksolla 2000-2005. Kokonaisbudjetti on noin 20 MUSD. Projektin komponentteja ovat: metsäpalojen torjunta, metsätuhot, non-wood tuotanto ja pitkälle menevä puunjalostus, bioenergia, metsäpolitiikka ja lainsäädäntö, sovellettu metsäntutkimus sekä apurahat ja lainat.

Venäläis-suomalainen kestävän metsätalouden kehittämisen ja biodiversiteetin säilyttämisen ohjelma Luoteis-Venäjällä: Vuonna 1997 alkaneen ohjelman toinen vaihe 2001-2004 on menossa. Vuoden 2001 rahoitus oli hieman yli 1 milj. euroa

Metsähallinnon henkilöstön täydennyskoulutushanke: Ruotsin SIDA on rahoittanut Pushkinon täydennyskoulutusinstituutin järjestämää metsähallinnon aluejohdon koulutusta, johon kuuluu myös opintomatkoja Baltian maihin ja Ruotsiin.

Siperia -2: Itävallassa sijaitseva kansainvälinen sovelletun systeemianalyysin instituutti IIASA on laatinut EU:n rahoittamassa Siperia -1 hankkeessa vuosina 1998-2000 Venäjän metsien GIS-kartaston. Hanke jatkuu metsien biosfäärin merkityksen tarkempaan kartoitukseen jaksolla 2002-2005. IIASA on tehnyt myös muita selvityksiä Venäjän metsäsektorista.

Arviointia

Käynnistyvä Maailmanpankin projekti on erittäin laaja ja monipuolinen kokonaisuus. Näyttää siltä, että yhdellä suurella projektilla pyritään ratkaisemaan lähes kaikki metsäsektorin kehittämiskysymykset. Projektin johtajat totesivat itse projektihallinnon monimutkaisuuden. Myönteistä on projektin yhteistyöhakuisuus ja tavoite kytkeä muut projektit tukemaan kokonaisuutta.

Alueiden edustajia näytti kiinnostavan eniten kaluston ja laitteiden hankinta. Hyvin suuri osa resursseista kohdennetaan metsäpalojen torjuntaan, esim. Krasnojarskissa yli puolet budjetista.

Projekti on hyvä resurssi viimeistelyvaiheessa olevien Venäjän metsästrategioiden toimeenpanon tukemisessa. Jo käynnistyneeltä projektilta edellytetään joustavuutta, jotta se pystyy sopeuttamaan toimintansa myöhemmin tulevien periaatepäätösten edellyttämällä tavalla.

Osallistuminen metsäpolitiikan uudistamista käsitelleeseen ryhmätyöhön osoitti, että käsitykset metsätalouden uudistamisen peruskysymyksistä ja Venäjän metsätalouden olemuksesta markkinatalousympäristössä ovat kovin vaihtelevia; esim. valtion ja yritysten tehtävät sekä toimivallan jako. Sertifiointissa FSC on pinnalla mutta todettiin myös muiden vaihtoehtojen tärkeys. Luonnonvaraministeriön käynnistämää metsien vakuuttamisen kokeilua ei kannatettu.

Suomen rahoittamien metsäprojektien asemaa on syytä arvioida suhteessa tässä kuvattuun kokonaisuuteen:

- Suomi on pieni toimija Venäjän metsäprojektien kokonaisuudessa.
- Lähialuekäsitettä tulisi tulkita väljästi ja on pyrittävä löytämään Luoteis-Venäjältä aiheita, joilla on vaikuttavuutta myös koko federaation tasolla. Ruotsin rahoittama täydennyskoulutushanke on hyvä esimerkki vaikuttavuudesta verrattain pienellä rahoituksella.
- Mielestäni tähän mennessä Suomen rahoittamista hankkeista laajinta merkitystä on ollut alue-ekologisella suunnittelulla: Karjalan kannas > Pihkovan mallimetsä > Maailmanpankin projekti aikoo soveltaa sitä laajemmalla alueella Leningradin oblastissa.
- Yhteistyö suurten projektien kanssa on toivottavaa. Esimerkki tämän suuntaisesta ajattelusta ovat alustavat keskustelut siitä, että Suomi voisi tuottaa vaikkapa yhdessä muiden Barents-maiden kanssa Maailmanpankin projektia tukevaa informaatiota leshoosien kehittämisestä.

LIITTEET

-